

Organizace Probační a mediační služby v ČR – vývoj, propojenost s MS ČR

Probační a mediační služba působí v trestním systému ČR od 1. 1. 2001 kdy vstoupil v účinnost zákon o Probační a mediační službě č. 257/2000 Sb. PMS byla založena s vizí vybudovat a rozvíjet službu, která bude kombinovat prvky probace i mediace v zásadě pod jednou střechou. Koncepti a podobu zákona výrazně ovlivnila teorie a praxe restorativní justice.

Dosavadní vývoj služby dal této koncepci plně za pravdu, PMS dnes dokáže realizovat na velmi vysoké úrovni agendy jak probační, tak i agendy mediační. Z celkové počtu případů v službě v roce 2012, (31 156 celkem), bylo 12 661 řešeno v přípravném řízení a řízení před soudem, z toho bylo například 1200 přímých mediací mezi obětí pachatelem, (celkem 40,6 % veškeré agendy spadá před pravomocné rozhodnutí soudu, což potvrzuje, že funguje model probaci a mediace pod jednou střechou. Probační a mediační služby rovněž rozvíjí programy a nové projekty, které se týkají jak pachatelů, tak i obětí trestných činů. Přibližně v polovině roku, vejde v účinnost nový zákon o obětech trestných činů, který mj. rozšiřuje kompetence PMS, jejíž střediska budou fungovat také jako podpůrná centra pro oběti trestných činů. *(Podrobnosti k činnosti a agendám PMS ČR v roce 2012 lze nalézt v příloze č. 1 – přehled agend.)*

Probační a mediační služba je v současné době zavedenou justiční institucí, která si za 12 let svého působení vybuodovala velice solidní pozici mezi soudci, státními zástupci, policisty a další odbornou veřejností a také i v zahraničí, o čemž svědčí počet jejich mezinárodních aktivit a projektů. *(Naposledy například při rozvoji Chorvatské probační služby v Chorvatsku jako junior partner ve twinningovém projektu společně s Velkou Británií).*

Organizace Probační a mediační služby, (PMS)

V čele PMS je ředitel, kterého jmenuje a odvolává ministr spravedlnosti. Ředitel zajišťuje chod PMS po stránce personální, organizační, hospodářské, materiální a finanční. Ministerstvo spravedlnosti¹ vytváří PMS podmínky k řádnému výkonu probace a mediace, zejména po stránce personální, organizační, hospodářské a finanční a vykonává nad její činností dohled.

Klíčovým poradním orgánem MS ČR ve věcech koncepčních a metodických týkajících se PMS byla zřízena Rada pro probaci a mediaci². Členy Rady pro probaci a mediaci jmenuje ministr spravedlnosti ze soudců, státních zástupců, úředníků PMS a dalších osob majících odborné znalosti a zkušenosti z oblasti probace a mediace. Rada pro probaci a mediaci navrhuje pravidla, na jejichž základě jsou vytvářeny probační programy, pravidla a standardy probační a mediační činnosti, které schvaluje svým rozhodnutím ministr spravedlnosti, projednává koncepční a metodické materiály připravené ministerstvem, vyjadřuje se ke jmenování a odvolání vedoucích středisek PMS apod.

Ředitel PMS řídí, organizuje a kontroluje činnost PMS, za kterou odpovídá ministru spravedlnosti, V rámci organizační struktury PMS působí 8 pracovišť Regionálních vedoucích v souladu s osmi soudními kraji a celkem 74 kmenových středisek a 4 pobočky, které řídí vedoucí středisek. Střediska jsou vždy příslušná k okresním soudům, okresním státním zastupitelstvím, policejním oddělením a příslušným spádovým věznicím. Příslušnost středisek k provádění úkonů probace a mediace se řídí příslušností soudu a v přípravném řízení státního zástupce, v jehož obvodu středisko působí. Střediska PMS nejsou samostatnou účetní jednotkou a nemají právní subjektivitu. Mohou se vnitřně členit na oddělení.

¹ Hlava III zákona o Probační a mediační službě: Státní správa probační a mediační služby

² § 12 zákona o Probační a mediační službě

V rámci středisek působí v pracovním poměru zaměstnanci ve funkcích probačních úředníků nebo probačních asistentů³. Tyto pozice jsou odlišné jak vstupními kvalifikačními předpoklady (*vysokoškolské /středoškolské vzdělávání humanitního směru*), tak následně i náročností pracovních úkolů a odpovídající platovou třídou. Pro pracovníky na obou pozicích zajišťuje PMS po jejich přijetí do pracovního poměru vzdělávání stanovené „*Studijním programem pro kvalifikační, specializační a další vzdělávání zaměstnanců PMS*“, který schvaluje ministr spravedlnosti a který je v pravidelných obdobích aktualizován. Absolvování základní úrovně tohoto vzdělávání (*kvalifikační pro úředníky a specializační pro asistenty*) je pro probační úředníky/asistenty povinné.

---

³ Hlava II zákona o Probační a mediační službě, Úředníci a asistenti